

Rok szkolny 2024/2025

NA FALI

Gazetka szkolna – NIEREGULARNIK SP 56 – NR 2.

- ❖ **Święta, święta, święta ...**
- ❖ **Quiz bożonarodzeniowy.**
- ❖ **Sylwester, Nowy Rok, Trzech Króli, karnawał.**
- ❖ **Dzień Babci i Dziadka.**
- ❖ **Ferie zimowe.**
- ❖ **Dni z kalendarza...**

ZAPRASZAMY DO LEKTURY!

Zespół redakcyjny

Przed nami najbardziej kolorowy i radosny czas - Boże Narodzenie.

21 grudnia początek astronomicznej zimy, najkrótszy dzień roku. A także początek przerwy świątecznej, która w tym roku szkolnym będzie trwać 17 dni. To czas celebrowania Świąt Bożego Narodzenia. Obchody Świąt Bożego Narodzenia pojawiły się prawdopodobnie w IV wieku naszej ery w Kościele na zachodzie Europy. Również wtedy poprzedzał je Adwent, czas pełen modlitwy, uczestnictwa w nabożeństwach, ale też pokuty i postu w ramach przygotowania duchowego. Na początku IX w. okres ten nabrał dodatkowego znaczenia, związanego z oczekiwaniem na ponowne i ostateczne przyjście Jezusa Chrystusa. Obecnie Adwent obejmuje okres między czterema kolejnymi niedzielami przed Bożym Narodzeniem, a post pozostaje już tylko kwestią tradycji.

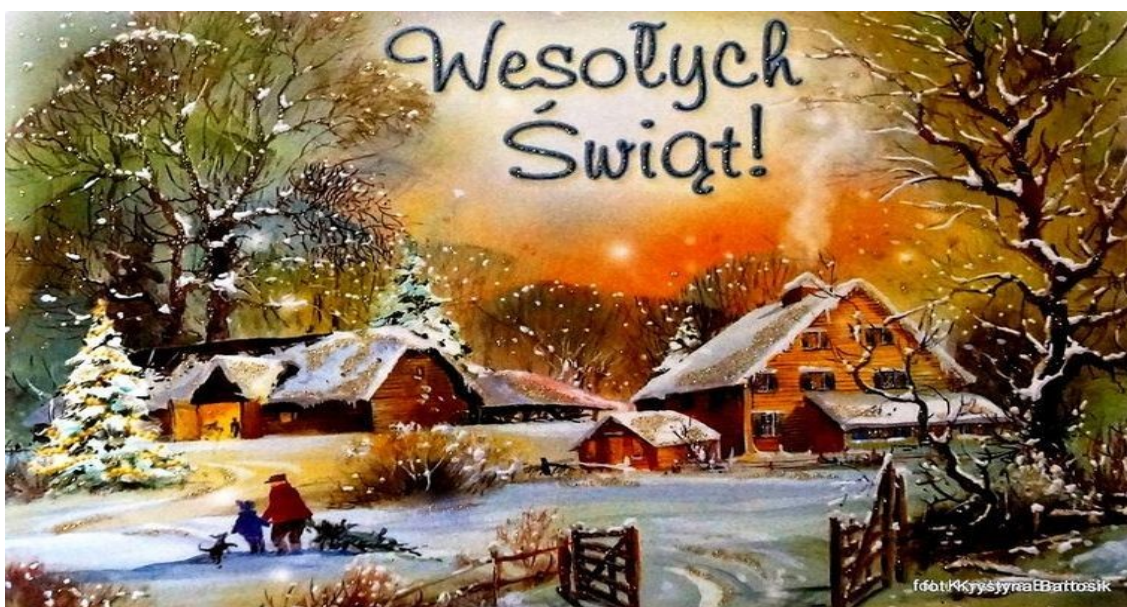
Święta rozpoczynają się 24 grudnia, wigilią - świętem obchodzonym przez chrześcijan na pamiątkę przyjścia na świat Syna Bożego, Jezusa Chrystusa. To czas tradycyjnej świątecznej wieczerzy w gronie rodzinnym. Jest spędzana bardzo uroczyście, w atmosferze ciepła i bliskości. Istnieje wiele obrzędów związanych z tym dniem. Pod biały obrus wkłada się siano, które ma nawiązywać do żłobu, w jakim został położony Jezus tuż po narodzinach. Płomień palącej się na stole świecy, często zakupionej w celu wsparcia akcji charytatywnej, symbolizuje Jezusa. Opłatek, którym dzielą się świętujący, to odzwierciedlenie chleba, jako elementarnego pokarmu człowieka. Pozostawienie wolnego miejsca przy stole ma być znakiem otwartości na innych, potrzebujących, którzy mogą do nas zawitać tego wieczoru, ale także tęsknoty do tych, którzy nie mogli się zjawić, czy też wspomnieniem już nieżyjących członków rodziny. Przed rozpoczęciem wieczerzy powinien zostać odczytany fragment Ewangelii o narodzinach Jezusa Chrystusa, a także odmówiona modlitwa.

Do uroczystej kolacji zasiadamy po wypatrzeniu na niebie pierwszej gwiazdki. Na stole wigilijnym pojawia się zazwyczaj 12 dań, a liczba ta może nawiązywać do dwunastu Apostołów. Serwowane są: barszcz czerwony z uszkami, w niektórych domach - grzybowa, rybna, żur czy barszcz biały; karp, śledź, kapusta z grzybami, czy grochem, ciasta sporządzone z dodatkiem maku i miodu, np. kutia, makowce czy makówki; pierniki, słodka chałka, czyli ciasto drożd-

dżowe np. z kruszonką i bakaliami. W Wigilię obchodzony jest zwyczaj obdarowywania się prezentami, w nawiązaniu do darów przyniesionych Dzieciątku przez Trzech Króli. Podarki zostawiane są niepostrzeżenie pod choinką, a za darczyńcę w różnych regionach Polski uważa się np.: Gwiazdora, Gwiazdkę, Aniołka czy samo Dzieciątko. Od niedawna, pod wpływem kultury anglosaskiej, mówi się o Świętym Mikołaju, który rozdaje w tym dniu prezenty.

Prawdopodobnie w VI w. zaczęto obchodzić pasterkę, czyli nabożeństwo na cześć Dzieciątka Jezus, tradycyjnie odbywające się o północy, które wywodzi się z Jerozolimy i Groty Narodzenia Pańskiego w Betlejem. Przy jednocześnie głośnym akompaniamencie dzwonów, wierni odśpiewują kolędy, szczególnie "Bóg się rodzi". Dawniej z Pasterką związane były różne inne tradycje. Wierzo np., że gospodarz, który pierwszy przybędzie do kościoła, zbierze największe plony. Pasterka była też dla wielu okazją do żartów, w nawiązaniu do zbliżającego się karnawału.

25 i 26 grudnia przypada Boże Narodzenie. To święto upamiętnia narodziny Jezusa Chrystusa. Jest jednym z najstarszych świąt chrześcijańskich. Jego początki sięgają III wieku naszej ery, chociaż dokładna data nie jest jednoznaczna. Dzień 25 grudnia był uważany za dzień szczególny również w tradycjach pogańskich, np. w starożytnym Rzymie w tym dniu czczone było bóstwo słońca.

Teraz sprawdź swoją wiedzę o Świętach Bożego Narodzenia

1. Jak nazywa się dzień poprzedzający Boże Narodzenie?
2. Z ilu dań składa się tradycyjna polska wigilia?
3. Co symbolizuje liczba potraw wigilijnych?
4. Jak nazywany jest okres przygotowań do Bożego Narodzenia?
5. Kiedy obchodzimy wigilię Bożego Narodzenia?
6. Kiedy obchodzimy Boże Narodzenie?
7. Jak nazywamy pieśni śpiewane podczas świąt Bożego Narodzenia?
8. Kim był św. Mikołaj?
9. Jaki znak informuje nas, że należy zasiadać do wigilijnej?
wigilijnej?
10. Jaką nazwę nosi świąteczna msza odprawiana o północy?
11. Wymień trzy tytuły polskich kolęd?
12. Wymień cztery potrawy wchodzące w skład wigilijnej?
13. Co oglądamy w kościołach w Boże Narodzenie?
14. Jak nazywa się tradycyjna ryba, którą podajemy na Wigilię?
15. Jakie danie podajemy „z uszkami”?
16. Jak nazywało się łódeczko Pana Jezusa, gdy się urodził?
17. Jakie zwierzęta ciągną sanie św. Mikołaja?
18. Czym dzielimy się przy wigilijnym stole?

31 grudnia, czyli w **Sylwestera** następuje moment przejścia z jednego roku w drugi. Choć jest to wydarzenie obchodzone na całym świecie, jego kulturowe znaczenie i sposób świętowania różnią się w zależności od regionu. Nazwa "Sylwester" pochodzi od św. Sylwestra, papieża, który sprawował urząd w latach 314-335. Według legendy, papież Sylwester I odegrał kluczową rolę w nawróceniu cesarza Konstantyna na chrześcijaństwo, a jego imieniny przypadają na 31 grudnia, zbieżne z nocą sylwestrową.

Tylko w Polsce i kilku innych europejskich krajach nazwa ta jest używana na określenie końca roku. Polskie tradycje sylwestrowe obfitują w przesady i zwyczaje mające przynieść szczęście w nadchodzącym roku. Popularne są: huczne zabawy taneczne, zakładanie nowych ubrań, symbolizujących nowy początek, oraz hałasowanie za pomocą fajerwerków lub garnków, aby odstraszyć złe duchy i powitać Nowy Rok z pozytywną energią. Nowy Rok, 1 stycznia, to dzień wolny od pracy, co gwarantuje obecnie obowiązująca ustawa z 18.01.1951 r. o dniach wolnych. W tym dniu obchodzone jest także nakazane święto kościelne Świętej Bożej Rodzicielki Maryi.

Nowy Rok jest obchodzony niezmiennie 1. stycznia zgodnie z kalendarzem gregoriańskim. Kalendarz ten powstał na podstawie kalendarza rzymskiego, gdzie początkowo pierwszym dniem roku był 1 marca. Zmianę wprowadzono z powodów politycznych i planowanych działań wojennych. Inna z modyfikacji

kalendarza dotyczyła zwiększenia liczby miesięcy wyznaczających rok kalendarzowy: z 10 do 12. Różnica ta wyniknęła z przejścia z systemu opartego na zjawiskach w przyrodzie, na cykl zmian faz księżyca. Obecnie obowiązujący w Polsce i w większości krajów świata kalendarz gregoriański jest kalendarzem słonecznym, który opiera się na cyklu obiegu Ziemi wokół Słońca.

1 stycznia obchodzimy także Światowy Dzień Pokoju – ustanowiony z inicjatywy francuskiego filozofa, podróżnika i humanisty, Raoula Follereau, przez papieża Pawła VI listem z 8 grudnia 1967 r., skierowanym nie tylko do wiernych Kościoła katolickiego, ale do wszystkich ludzi dobrej woli. To święto co roku ma inny temat wybrany przez papieża, który wydaje z tej okazji orędzie, poruszające różne problemy związane z tematyką pokoju.

Celebrowanie narodzenia Jezusa obejmuje także święto Trzech Króli, czyli Objawienie Pańskie. To święto chrześcijańskie obchodzone na pamiątkę Trzech Mędrców (Króli), którzy udali się do Betlejem, aby oddać pokłon i złożyć dary nowo narodzonemu Jezusowi Chrystusowi. W kościele katolickim to święto obchodzone jest 6 stycznia każdego roku.

Od tego dnia rozpoczyna się **karnawał 2025**, czas zabawy (zwykle z tańcami), maskarad, parad. Kończy się we wtorek, przed Środą Popielcową, czyli 4 marca.

21 i 22 stycznia Dnia Babci i Dziadka - w każdym kraju te dni wyglądają nieco inaczej; Pomysł stworzenia tego święta narodził się w Polsce w tygodniku „Kobieta i Życie” w 1964 r., a jego datę zawdzięczamy Mieczysławie

Ćwiklińskiej – znanej aktorce kina i teatru. Właśnie tego dnia, sędziwa już artystka miała wystąpić w Poznaniu. Redakcja „Ekspresu Poznańskiego” wręczyła jej tort oraz kwiaty, ustanawiając tym samym nowe święto — Dzień Babci. Całe wydarzenie miało nieco przypadkowy charakter, ale zostało przyjęte z aplauzem wśród polskiego społeczeństwa. Później zrodził się również zwyczaj obchodzenia Dnia Dziadka, zaraz po Dniu Babci, aby również dziadkowie mogli poczuć się równie ważni. Jego świętowanie zaczęło się dopiero w latach 70. XX., od ustalenia takiego dnia w wyniku konkursu.

Ferie zimowe w tym roku szkolnym rozpoczną się 1 lutego, w sobotę, a zakończą 16 lutego. Można je spędzić: w domu, w górach, nad morzem, czy w ciepłym klimacie zagranicą. Bez względu na miejsce, warto pamiętać o ważnych zasadach:

1. Ubieraj się stosownie do temperatury na dworze.
2. Zadbaj o swoje zdrowie i zdrowy styl życia nie zapomnij: dbaj o higienę osobistą; odżywiaj się zdrowo; wolny czas spędzaj aktywnie; dbaj o czystość i porządek wokół siebie.
3. Na dworze podczas zabaw dbaj o bezpieczeństwo swoje i kolegów: korzystaj z lodowisk specjalnie przygotowanych do jazdy na łyżwach; nie zjeżdżaj na sankach w pobliżu dróg, jezior i rzek; nie rzucaj śnieżkami w samochody lub okna; nie rozmawiaj z nieznanymi, nie wpuszczaj ich do domu, gdy jesteś sam oraz nie bierz niczego od obcych, gdy Cię częstują!
4. W przypadku przeziębienia zostań w domu, a w przypadku choroby skorzystaj z rady i pomocy lekarza.
5. Narkotyki to substancje psychoaktywne oddziałujące na ośrodkowy układ nerwowy człowieka. Używanie substancji odurzających wywołuje zaburzenia percepcji oraz prowadzi do uzależnienia. Dodatkowe zagrożenie utraty zdrowia lub życia niosą za sobą tzw. nowe narkotyki.

PAMIĘTAJ!

- Nowe narkotyki stanowią bezpośrednie zagrożenie życia.
- Nawet jednokrotne użycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci.
- Ten sam produkt może mieć różny skład, więc nigdy nie masz pewności co zażywasz.
- Używanie narkotyków w połączeniu z alkoholem i innymi substancjami odurzającymi stwarza dodatkowe zagrożenie dla zdrowia.

- Nawet mikroskopijne dawki charakteryzują się wysoką toksycznością i mogą powodować uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego i narządów wewnętrznych.

6. Alkohol to substancja wpływająca na ośrodkowy układ nerwowy, który u człowieka dojrzewa do 21 roku życia. Rozwijający się mózg jest strukturą niezwykle podatną i wrażliwą na uszkodzenie. Picie alkoholu może zaburzyć prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny nastolatków. Dodatkowo częste spożywanie alkoholu może prowadzić do:

- zaburzeń funkcji wchłaniania substancji odżywczych – niedoborów;
- zapalenia trzustki, wątroby (marskość);
- uzależnienia.

Ważną zasadą jest, aby pilnować i nie zostawiać swoich napojów w lokalach gastronomicznych i podczas imprez, szczególnie masowych. Unikniesz ryzyka dodania do nich środków odurzających przez osoby trzecie.

7. Wyroby tytoniowe. Papierosy to nie tylko nikotyna. Dym papierosowy zawiera ponad 4 tys. substancji toksycznych, w tym 69 rakotwórczych. Podczas spalania tytoniu wydzielają się m.in.: substancje smoliste, tlenek węgla, aceton, kadm, amoniak, cyjanowodór, fenol oraz wiele innych. Palenie tytoniu prowadzi do nikotynizmu, z którym związane są trzy podstawowe jednostki chorobowe, do których należą: choroby nowotworowe, choroba wieńcowa oraz niewydolność płuc.

Nowatorskie wyroby tytoniowe. Palenie tytoniu i nowatorskich wyrobów tytoniowych zaburza funkcjonowanie płuc, utrudniając organizmowi walkę z patogenami. Dlatego tym bardziej zastanów się, czy warto doświadczać tego nałogu. Amerykańska Agencja ds. Żywności i Leków podkreśla, że decyzja dopuszczająca do sprzedaży nowatorskie wyroby tytoniowe (e-papierosy) nie jest w żaden sposób związana z potwierdzeniem, że tego rodzaju wyroby są w jakimkolwiek stopniu zdrowsze od wyrobów tytoniowych.

Atrakcyjnych, ciekawych, radosnych i bezpiecznych ferii!!!

Wybrane dni z kalendarza świąt nieformalnych, tzw. nietypowych:

12 grudnia Międzynarodowy Dzień Neutralności - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2017 roku. Celem tego święta jest promowanie neutralności jako środka do utrzymania pokoju i bezpieczeństwa na świecie. Jest to również okazja do uznania krajów, które wybrały drogę neutralności (nieangażowania się w konflikty), za ich wkład w utrzymanie globalnej stabilności. Kraj neutralny nie bierze udziału w wojnach, nie wybiera stron i stara się utrzymać pokój zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz swoich granic, aktywnie dąży do pokoju i stabilności.

13 grudnia dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego - w tym dniu 1981 roku w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wprowadzono stan wojenny. W trakcie jego trwania życie straciło około 40 osób, internowano ponad 10 tysięcy działaczy związanych z „Solidarnością”. W rocznicę tego wydarzenia upamiętniamy wszystkich, którzy ponieśli ofiary na rzecz niepodległości naszego kraju oraz swobód narodowych i obywatelskich.

15 grudnia Dzień Zamenhofa (Dzień Esperanto) - cały świat oddaje hołd twórcy języka esperanto, polskiemu lekarzowi okuliście żydowskiego pochodzenia, Ludwikowi Zamenhofowi; historia obchodów sięga lat 20. XX wieku, kiedy z inicjatywy grupy intelektualistów i aktywistów esperanckich powołano Dzień Zamenhofa.

17 grudnia Dnia bez Przekleństw – ideą tego dnia jest zwrócenie uwagi na czystość i piękno polskiej mowy, która nie potrzebuje wulgaryzmów, by trafnie i dosadnie wyrażać emocje. Zespół naukowców z angielskiego Keele University odkrył, że przeklinanie – zwłaszcza spontaniczne, jako reakcja na bodziec – redukuje fizyczne odczuwanie bólu. Jednak pomimo iż przekleństwa istnieją tak długo, jak sam język, są one powszechnie uważane za objaw braku kultury.

20 grudnia Międzynarodowy Dzień Solidarności - to święto, które odwołuje się do jednych z najważniejszych wartości w relacjach międzyludzkich - solidarności. Tylko wspólne działania mogą skutecznie niwelować ubóstwo i nierówności społeczne na świecie. Święto ustanowiło Zgromadzenia Ogólne ONZ w 2005 roku.

14 stycznia Światowy Dzień Logiki - powstał z inicjatywy prof. Jeana-Yvesa Beziau z Federalnego Uniwersytetu w Rio de Janeiro. Pierwszy raz został zorganizowany w 2019 roku. Data 14 stycznia jest nieprzypadkowa. Tego dnia urodził się prof. Alfred Tarski (1901–1983), a zmarł prof. Kurt Gödel (1906–1978) – dwóch wybitnych logików XX wieku.

15 stycznia Dzień Wikipedii (ang. *Wikipedia Day*), założenia Wikipedii, przedsięwzięcia internetowego, którego celem jest stworzenie największej i wielojęzycznej encyklopedii. Powstała 15 stycznia 2001 r. jako projekt pomocniczy pisanej przez ekspertów i nieistniejącej już Nupedii. Od 2003 r. jej właścicielem jest organizacja non-profit Wikimedia Foundation. 15 stycznia 2001 roku została zapoczątkowana angielska wersja serwisu, pierwsza z prawie trzystu wersji językowych Wikipedii.

18 stycznia 1882 r. urodził się pisarz Alan Aleksander Milne, autor przygód misia o bardzo małym rozumku. Rocznicą urodzin pisarza stała się okazją do ustanowienia 18 stycznia Międzynarodowym Dniem Kubusia Puchatka. Wydawnictwo Egmont już od ponad ćwierćwieku wydaje książki i czasopisma, których bohaterem jest Kubuś i gromadka jego niezawodnych przyjaciół.

Quiz bożonarodzeniowy- odpowiedzi

1. Wigilia
2. 12 potraw
3. 12 apostołów
4. Adwent
5. 24 grudnia
6. 25 grudnia
7. Kolędy
8. Biskupem
9. Pierwsza gwiazdka na niebie
10. Pasterka
11. Dzisiaj w Betlejem. Przybieżeli do Betlejem. Cicha noc.
12. Barszcz wigilijny z uszkami. Zupa grzybowa. Pierogi z kapustą i grzybami. Kluski z makiem.
13. Szopki Bożonarodzeniowe
14. Karp
15. Barszcz
16. Żółbek
17. Renifer
18. Opłatkami

ŹRÓDŁA:

Materiały własne, przygotowane przez uczniów SP 56 oraz:

- Wikipedia;
- Wyszukiwarka Google;
- Artykuły w Internecie.

*Opiekunki:
Monika Półtorak
Danuta Sepuco*